

تمایل به فرزندآوری در ایران؛ تعیین کننده‌ها و محدودیت‌ها

مقاله تمایل به فرزندآوری در ایران به همت پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات تهیه و تدوین شده؛ این مقاله به سوال‌هایی درخصوص اینکه چه مسائلی برای فرزندآوری تعیین‌کننده و محدود کننده است، پاسخ داده است.

در جوامع مدرن امروزی که زوجین تا حد زیادی امکان تصمیم‌گیری درمورد تعداد فرزندان و زمان به دنیا آوردن آن‌ها را دارند، ترجیحات و تمایلات باروری مهم‌ترین تعیین‌کننده‌های رفتار باروری به شمار می‌رود. هدف مطالعه پیش رو بررسی تمایلات فرزندآوری افراد ازدواج‌کرده همسر دار و عوامل مؤثر بر آن و نیز موانع و محدودیت‌های تمایل به داشتن فرزند در ایران است. بر این اساس، داده‌های گردآوری شده در پیمایش ملی خانواده، که سال ۱۳۹۷ در سطح کشوری اجرا شده بود، تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد که حدود ۳۰ درصد افراد بدون فرزند و ۴۸ درصد افراد دارای یک فرزند تمایلی به داشتن فرزند/فرزندی دیگر ندارند. یافته‌ها رابطه منفی بین تحصیلات و تمایلات باروری افراد را نشان داد. از طرفی، تمایلات باروری در بین پیروان اهل تسنن در مقایسه با پیروان اهل تشیع بیشتر بود. مردان نیز تمایلات باروری بیشتری در مقایسه با زنان داشتند. همچنین رضایت از زندگی و روابط زناشویی تأثیر معناداری بر تمایلات فرزندآوری افراد دارد. مهم‌ترین علل نداشتن تمایل به فرزندآوری در چهار دسته مشکلات و نگرانی‌های مرتبط با فرزندان و آینده آن‌ها، شرایط کاری و هزینه فرصت، روابط بین همسران و مشکلات سلامتی و جسمانی افراد قرار گرفتند. بر این اساس، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان، برای افزایش مجدد باروری به سطح جایگزینی، نیاز است تا مجموعه‌ای از سیاست‌هایی را اجرا کنند که به خانواده‌ها در پوشش هزینه‌های مراقبت از کودکان کمک کند و تلفیق زندگی شغلی و خانوادگی زنان را تسهیل کند.